

תהלים (20)

כשהצער הוא על כבוד שמים ושלא יהיה חילול שמו
יתברך בעולם.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון תהלים"

**שְׁמַע ה' תְּחַנְּנֵי ה' תְּפַלְּתֵי יָקָח. יִבְשׁוּ וַיִּפְּהֻּ מָאֵד כָּל אֵיבֵי
יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רָגַע (ו. י-יא)**

כשייווכח שהשי"ת שומע את תפילתו של דוד המלך,
לא רק שאויביו יסורו מלהפריע לעבודת ה' שלו, אלא
אף **"יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רָגַע"**. ברגע אחד של חרטה ובושה על
מעשיהם כנגד דוד המלך וכנגד השי"ת ייפסק החילול
השם בעולם ויתרבה כבוד שמים, שהרי כפי שנתבאר,
כל המאבק לא היה נגד דוד המלך בעצמו, אלא נגד
כבוד שמים.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון תהלים"

הבושה המכפרת בן רגע!

יִבְשׁוּ וַיִּפְּהֻּ מָאֵד כָּל אֵיבֵי יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רָגַע (ו. יא)

בספר **"מקדש מעט"** הביא בשם מהר"ם אלבילדה,
שבאמרו **"יִבְשׁוּ וַיִּפְּהֻּ"**, אין כוונתו לקללם, אלא
אדרבה, הוא מתפלל שיבושו מרעתם ועל ידי זה ישובו
למוטב. לפי זה הוסיף וביאר **הגאון רבי גרשון שטרן**,
בהקדם הגמרא (ברכות יב:): כל העושה דבר עבירה
ומתבייש בו, מוחלין לו על עונותיו. והנה, אחד מאופני
התשובה הוא 'תשובת המשקל', על ידי תעניות
וסיגופות, אולם אופן תשובה זה נמשך זמן רב, כימים
שבהם חטא, ולעומת זאת תשובה על ידי בושה, נעשית
ברגע אחד שבו בעל עבירה מתבייש בעונו. הוא אשר
אמר הכתוב **"יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ"**, הם תהיה תשובתם על ידי
בושה, **"רָגַע"**, אזי ברגע אחד יסור עוונם ולחטאתם
תכופר.

כמוצא שלל רב "תהלים"

גדולתו של שאול לעומת דוד

שִׁינִין לְדָוִד אֲשֶׁר שָׁר לָהּ עַל דְּבָרֵי כוֹשׁ בֶּן יָמִינִי (ז. א)

מובא במדרש: כתיב 'כוש', והלא **שואל שמו**? אלא מה
כושי משונה בעורו, אף שאול משונה במעשיו ובמראיו,
שנאמר: משכמו ומעלה גבוה מכל העם. כיוצא בדבר
אתה אומר: על אודות האשה הכושית אשר לקח, וכי
כושית שמה, והלא צפורה שמה? אלא לומר לך: מה
כושי משונה בעורו, אף צפורה משונה במעשיה
וביופיה. (ילקו"ש שמ"ב רמז קנז).

"כוש בן ימיני", הכוונה לשאול המלך, שבא משבט
בנימין. נקרא כושי, כי כמו שאצל כושי מיד שמים לב
שהוא משונה, כן היה שאול שונה ומיוחד מאוד

סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל פְּעֻלֵי אָזְן (ו. ט)

דוד המלך מבקש מהקב"ה: תסיר ממני את כל אלו
שעושים לי רע. דוד המלך היה נרדף כל ימיו. הצרות
הקיפוהו מכל צד, עד שהעין שלו היתה כמעין של
דמעות. איך עיקר חששו של דוד המלך היה החילול
השם שנגרם מהרדיפות שרדפוהו! כי עיקר הרדיפות
נגד דוד היא מפני שהוא זה שמבטא מלכות שמים
בעולם, נמצא שבצורתו יש חילול שמים וע"ז ביקש
דוד המלך. על כך הוא הודה לאחר מכן.

"ולא שמחת אויבי לי" (ל.ב). חז"ל אומרים (ילקו"ש רמז
תתפא): רבי ירמיה בשם רבי שמאול בר"י, מגילת בית
המקדש מסרה הקב"ה בעמידה, הה"ד **"ואתה פה עמד
עמדי"**, משה מסרה ליהושע בעמידה שנאמר **"קרא את
יהושע והתייצבו"**, עמד יהושע ומסרה לזקנים
בעמידה... עמדו זקנים ומסרה לנביאים בעמידה, עמדו
נביאים ומסרוהו לדוד בעמידה, עמד דוד ומסרה
לשלמה בנו בעמידה, שנאמר **"ואתה ה' הנני והקימני
ואשלמה להם"** אויביו של דוד היו אויבי השי"ת, והם
לא רצו שמלכות בית דוד תיכון.

הם קיוו שדוד המלך ימות ולא ימסור לשלמה בנו את
מגילת בית המקדש. האפשרות להקמת בית המקדש.
שהרי רק ע"י שלמה היה יכול להיווסד בית המקדש,
וכמו שאמר לו הקב"ה: **"לא אתה תבנה לי הבית... ויהיה
כי מלאו ימיך ללכת עם אבותיך, והקימותי את זרעך
אחריך אשר יהיה מבניך והכינותי את מלכותו, הוא יבנה
לי הבית"** (דבה"א יז, ד-יב).

נמצא, שתפילות דוד נגד אויביו לא היו תפילות על
צורכיו הפרטיים, אלא תפילות עבור כבוד שמים
בעולם. כל בכיו לא היה על צרות עצמו, אלא על
החסרון והפגיעה במלכות שמים שצריכה להתגלות ע"י
מלכות בית דוד. כשאדם בוכה על צרותיו ומכאוביו, יש
קץ וגבול לדמעות. אך כשדוד המלך בכה על כבוד
שמים, לא היה גבול לבכיו ולדמעותיו. דמעותיו היו כה
רבות עד שכל גופו שחה בתוכם.

בימינו הבכי נתפס כדבר של בושה, בדרך כלל לא רואים
אנשים בוכים. בזמנים קודמים היו שומעים בבתי
כנסיות, ובמיוחד בעזרת נשים, קול בכיות מהמתפללים.
ובשם **רבי ישראל סלנטר זצ"ל** סיפרו שבזמנו היו נשים
בוכות בברכת החודש של אלול כבכיות בשעת לוויית
המת. עלינו להבין שהבכי הוא שפת ביטוי לרגשות
הלב. דוד המלך מלמדנו על כח הבכיה ומעלת הדמעות,

לו דרך מתנה והאב אינו יודע שהוא ממעות צדקה אסור, כי עצם הדבר שמפרנסו מצדקה הוא גנאי ובזיון. ואין הדברים אמורים אלא כשיש לבן משלו, אבל אם אין ידו משגת לתת משלו רשאי לפרנס אביו ואמו ממעות צדקה, ואינו מכלל ה'מארה' וגדר אין ידו משגת, היינו שאים יתן לאביו משלו לא יהיה לו די פרנסתו ופרנסת בני ביתו כפי הרגלו וכפי הנהוג במקומו ובשעתו. ואפילו אם ידו משגת לזון את אביו משלו, מסתבר שיכול לתת לאב ממעות צדקה כשצריך אביו להוצאות נישואי צאצאיו. ולענין לזון את אביו ממעות מעשר כספים בתשובות מהרי"ל (ס' נד וס' נו) כתב בשם מהרי"י אופנהיים שמוותר, ולא נאמר בזה שתבוא מארה, כיון שמעשר כספים אינו מדאורייתא ואין בזה בזיון.

פסקים ותשובות

פתגם: הסימן לאהבה אמיתית הוא השיכחה, כאשר אדם שוכח את עצמו הוא חושב רק על מי שהוא אוהב. ספר "שמחלה"

חקירה: מצוה הבאה בעבירה

המצוה פסולה, או שהחפץ של המצוה, כגון לולב, פסול (ברכת אברהם סוכה לא. סוכה גזולה יג: ריטב"א, החפץ) ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: ניכר בכעסו

גאון אחד ביאר את הפסוק בקהלת, "וכעס בחיק כסילים ינוח", צאו וראו מה בן חכם לכסיל, החכם כשהוא כועס, סופו שהוא מתחרט וחש מוסר כליות על אשר נכשל בכעס, אבל כסיל לאחר הכעס, 'ינוח', הוא בשלוות נפש, כי התפרק מן הכעס. ספר "חד וחלק" חלק ב' (דף סט)

מזל טוב ליום הולדת של בני אליאב נ"י

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'זות בת אליו, חיים בן סוזן סולטנה, סשה שלום בן דבורה רחל. זרע של קיימא לרינה בת זהרה אנריאת. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל.

במעשיו הטובים. הוא היה משונה בצדקתו הגדולה. דוד המלך שר שירה לה' על מפלת שאול, וקרא שירה לשירה זאת 'שגיון', כלומר: זו היתה טעות. מרוב הצער, הוא נקלע לשגיון ומכאן נבעה שירתו. וכך מובא שם במדרש: "אל הקב"ה לדוד: דוד, שירה אתה אומר לפני על מפלתו של שאול? אלמלא אתה שואל והוא דוד אבדתי כמה דוד מפניו, והיינו דכתיב: "שגיון לְדוֹד אֲשֶׁר שָׁר לְה' עַל דְּבַרֵי כוֹשׁ בֶּן יְמִינִי". אם שאול היה הורג את דוד, היה מבטל בזה את מלכות שמים בעולמנו, הכל היה נגמר. המרכבה למלכות שמים בעולם יכולה להיות רק ע"י דוד המלך, בפרט אחרי ששמואל המליך אותו למלך.

שאול המלך היה גדול בהרבה מאוד מדוד, אבל דוד היתה נקודה מאוד מיוחדת של מידת המלכות. 'אלמלא אתה שאול והוא דוד', אם לך, דוד, היתה גם את הגדלות של שאול, והוא היה קטן כמוך ולא היתה לו את מידת המלכות, 'אבדתי כמה דוד מפניו', כי דוד בלי המעלה של דוד אינו כלום. בעצם, אתה, דוד הרבה יותר קטן ממנו, רק שיש בך נקודה מיוחדת: מידת המלכות. רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון תהלים"

כפנימיות הלב, גם נפש הרשע רוצה בטוב

יְגַמֵּר נָא רַע רְשָׁעִים וּתְכוֹנֵן צְדִיק וּבָחַן לְבוֹת וּקְלִיֹּת אֱלוֹקִים צְדִיק (י.ז.)

כידוע, בעת מתן תורה בהר סיני, כפה הקב"ה את ההר כגיגית על ישראל, אולם יש לומר שכפיה זו אינה מוגדרת כ'הכרח', אלא רצון שמה, שכן נפש האיש הישראלי ופנמיות ליבו טובים הם, רוצה הוא לעשות רצון אביו שבשמים, ורק הגוף התאוותני והחומר העכור, המלבוש החיצוני, הם המעכבים, ובהסתלקות המעכב הזה על יד כפיה, נשאר הרצון האמיתי.

וכך יש לפרש את הפסוק: "יְגַמֵּר נָא רַע רְשָׁעִים", שיבואו על עונשם. "וּתְכוֹנֵן צְדִיק", ואילו הצדיקים יקבלו את שכרם. וכי תטען: למה ייענש הרשע הלא הוא יכול לטעון שקבלת התורה היתה באונס? על כך משיב הפסוק: "וּבָחַן לְבוֹת וּקְלִיֹּת אֱלוֹקִים צְדִיק", מאחד והקב"ה יודע מה שבלבות בני ישראל, רואה הוא שהם רוצים לעשות רצון קונם אלא שהחומר הגופני מעכב, ועל כן כאשר על יד כפיה הוסר המעכב, שוב זהו רצונם הגמור, ובטלה הטענה שקבלת התורה היתה באונס.

כמוצא שלל רב "תהלים"

הלכה: כבוד אב ואם

לזון את האב ממעות צדקה או ממעשר כספים כתב השו"ע (יו"ד ס' רמ"ה): ומכל מקום אם ידו משגת, תבא מארה למי שמפרנס אביו ממעות צדקה שלו. בפסקים ותשובות (אות כב) כתב: והטעם משום שהוא בזיון לאב שהוא ניזון ממעות צדקה. ואפילו אם נותן

